

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1539/2022
09.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Лазих, адвокат из ..., против тужене Војвођанске банке а.д., Нови Сад, коју заступа Немања Алексић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Пожаревцу Гж 209/21 (2019) од 01.04.2021. године, у седници одржаној 09.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Пожаревцу Гж 209/21 (2019) од 01.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Пожаревцу Гж 209/21 (2019) од 01.04.2021. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П бр. 1526/19 од 28.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је апсолутно ништава и да не производи правно дејство одредба члана 5. став 1. алинеја 1. Уговора о готовинском кредиту бр. ... ..., закљученог 18.01.2018. године између парничних странака, а која гласи: "Корисник кредита има обавезу да плати – фиксне накнаде за обраду кредитног захтева 7.000,00 РСД", а тужена обавезе да тужиоцу на име стицања без основа исплати 7.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2018. године до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име трошкова целог поступка исплати 64.300,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П бр. 1526/19 од 28.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је ништава и не производи правно дејство одредба члана 5. став 1. алинеја 1. Уговора о готовинском кредиту бр. ... ..., закљученог 18.01.2018. године између парничних странака, а која гласи: "Корисник кредита има обавезу да плати – фиксну накнаду за обраду кредитног

захтева 7.000,00 РСД". Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име стицања без основа исплати 7.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.01.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 51.930,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу Гж 209/21 (2019) од 01.04.2021. године, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила посебну ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су дана 18.01.2018. године закључиле уговор о готовинском кредиту бр. ... .., којим је тужена тужиоцу одобрила кредит у износу од 700.000,00 динара. Чланом 5. овог уговора, предвиђена је обавеза тужиоца да плати банци фиксну накнаду за обраду кредитног захтева у износу од 7.000,00 динара, коју је тужилац платио на дан закључења уговора 18.01.2018. године, приликом пуштања кредита у течај. Наведени трошак номинално је опредељен у понуди тужене од 15.01.2018. године, под тачком 3.3., где је назначено да су трошкови обраде кредитног захтева : 7.000,00 РСД.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да је предметна одредба уговора о кредиту ништава, јер је према наведеној одредби тужилац био дужан да плати накнаду за обраду кредитног захтева која није опредељена на јасан и недвосмислен начин, па је нејасно који су стварни трошкови и зашто се везују за износ кредита. Стога тужилац има право на враћање датог, по одредбама члана 210. и 214. ЗОО.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима и то ако циљ повређеног правила и закон не упућују на нешто друго и на ништавост се по члану 109. пази по службеној дужности.

По члану 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних

средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066. наведеног закона).

Право банке да обрачунава одређене трошкове и накнаде банкарских услуга поводом закључења уговора о кредиту произилази из члана 43. Закона о банкама, којим је предвиђена могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова.

Ово право банке је регулисано и подзаконским актима и то Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Службени гласник РС“, број 65/11), која је донета на основу одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, број 36/11 и 139/14), који се примењује од 05.12.2011. године, па тако и у конкретном случају с обзиром да је предметни уговор о кредиту закључен 15.01.2018. године.

Према томе, банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга у вези са реализацијом кредита, али је таква одредба уговора правно ваљана под условом да је банка у предуговорној фази информисала корисника кредита о врсти и висини свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, понудом која је то садржала, уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви, периоде у којима ће се мењати и начин измене, што је прописано у одредби члана 17. став 4. тачка 10. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Обавештавање корисника у предуговорној фази засновано је на једном од основних начела заштите корисника (право корисника на информисање), и обухвата дужност банке да кориснику пружи информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на (између осталог) уговор о кредиту за који је показао интересовање (у даљем тексту: понуду), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду (чланови 5. тачка 3. и 17. став 1. наведеног закона).

Према утврђеном чињеничном стању у понуди од 15.01.2018. године, поводом предметног уговора о кредиту, у члану 3.3 наведена је врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, између осталог и за обраду кредитног захтева у износу од 7.000,00 динара, што одговара и садржини спорне уговорне одредбе којом се тужилац као корисник кредита обавезао да плати фиксну накнаду за обраду кредитног захтева: 7.000,00 РСД.

Како је тужилац, садржином наведене понуде у предуговорној фази, обавештен о врсти и висини накнаде која пада на његов терет, то банка није била у обавези да доказује структуру ове накнаде нити од чега се она састоји, нити је таква уговорна одредба неодређена у смислу чланова 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Наиме, исказивање ове накнаде за банкарску услугу (обрада захтева) задовољава услов одређености уговорне обавезе (врста и

висина/фиксна или променљива) и у смислу члана 50. Закона о облигационим односима. Имајући у виду наведено, предметна уговорна одредба којом се тужилац као корисник кредита обавезао да плати фиксну накнаду за обраду кредитног захтева: 7.000,00 РСД., није противна основним начелима облигационог права, нити основним начелима заштите корисника финансијских услуга.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 165. став 2, 153. став 1. и 154. ЗПП припадају тражени трошкови од укупно 64.300,00 динара и то: за састав једног поднеска од стране адвоката 6.000,00 динара, за приступ адвоката на два одржана рочишта по 7.500,00 динара, за састав жалбе 12.000,00 динара и ревизије 18.000,00 динара, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ове парничне радње („Службени гласник“ 37/2021 од 14.04.2021. године), без увећања од 20% на име ПДВ-а, јер тужена није доставила рачун о извршеној уплати. Туженој су признати и трошкови на име судских такси: на жалбу и на другостепену одлуку по 1.900,00 динара, на ревизију 3.800,00 и ревизијску одлуку 5.700,00 динара, према важећој ТТ.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић